

Tarragona

HISTÒRIES DES DE LA FESTA | 2020
TARRAGONA

el Sarc

Santa Tecla

S. Fran

5 | Abans capó que Capona

campo

La veu de la Capona

Al costat de la capçalera de la catedral s'eleva el campanar de la seu. Des de dalt i des de fa segles, una bona col·lecció de campanes posen ritme a la vida, els rituals i les festes de la ciutat. A l'interior de la sala de campanes poden trobar-s'hi alguns dels instruments més antics del món encara en ús. La Fructuosa o l'Assumpta, per exemple, van ser foses a inicis del segle XIV i continuen ventades pels campaners de la catedral.

Per sobre d'aquesta sala, al capdamunt del campanar, un templet aixopluga la campana més coneguda

de la ciutat: la Capona. Cada hora en punt, els veïns de la Part Alta i de més enllà la senten tocar. Però tot i la popularitat del seu nom, són pocs els que coneixen el seu origen. La història amagada rere seu ens porta fins a la Tarragona del segle XVII.

La campana va ser fosa el 1511 i les despeses van anar a càrrec del Capítol de la catedral, l'arquebisbe Fernández de Heredia i l'ajuntament de l'època, el Comú. El nom li arribaria més tard i tindria a veure amb la música i una veu prodigiosa. Durant el barroc, la litúrgia catòlica va en-

La Capona al capdamunt del campanar de la Catedral. Foto: Rafael Lopez-Monné

riquir la seva presentació i també la música. Entre els sons dels oficis religiosos d'aquella època, un dels més preuats era el d'un instrument que no sortiria pas de cap lutier: la veu d'un capó.

Els infants que nodrien l'escolania de la catedral eren retornats a casa quan canviaven la seva veu, amb l'arribada de la pubertat. En un temps en el qual l'accés de les dones als cors estava vetat, la pràctica de castrar infants per preservar la seva veu fou un mètode tan cruel com estès. Durant la primera meitat del segle XVII, un dels eunucs que cantaven amb veu de contralt va aconseguir una gran popularitat a la catedral de Tarragona. El seu nom era Martín Cerezo.

D'ell sabem que provenia d'una família humil d'Ejea de los Caballeros i que el seu èxit el va ajudar a acumular un petit capital. Rebia unes dues-centes cinquanta lliures de la catedral més altres serveis que podia fer a fora. La mort va trobar Martín un mes de juny de 1652, mentre la pesta s'estenia per Tarragona. Sabem que entre les seves obres pietoses, va deixar diners per fundar la missa de tres quarts de dotze de la catedral, que s'anunciava precisament amb el toc de l'esmentada campana. Des de la seva mort, en honor al capó de la catedral, la campana més gran seria coneguda com la Capona.

Bibliografia

Martínez, Jesús. *Les veus de la catedral de Tarragona*. El Mèdol. Tarragona, 2008.

Serra Vilaró, Joan. *La Capona*. Boletín Arqueológico. Any XLIX. Època IV. RSAT. Tarragona, 1949.

El present document es deriva del treball dut a terme per elaborar els guions del projecte "Històries des de la Festa, Santa Tecla 2020". Podeu trobar els vídeos i material editat a: <https://www.tarragona.cat/cultura/festes-i-cultura-popular/histories-des-de-la-festa>

Documentació i textos, Julio Villar

Edició de textos, Rafael López-Monné

Grafisme, Noemí Rosell

Direcció del projecte, Rafael López-Monné

© els autors

© de l'edició, Ajuntament de Tarragona i Kamaleon

Publicació digital sota una llicència Creative Commons de Reconeixement-NoComercial 4.0 Internacional. Sou lliures de compartir-lo i adaptar-lo citant el seu origen i autoria.

Tarragona, setembre 2020

Tarragona

el Sarc

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

BBVA

Una producció de:

Kamaleon